

Erasmuse õpiränne Hovorčovicesse. Koondanalüüs. Praktilistest võtetest sügavate tõdemusteni.

Õpirände sihtkoht ja fookus

31.03-04.04.2025 osalesid kolm Tartu Raatuse Kooli õpetajat – **Eneli Saar, Eret Rennig ja Kersti Taul** töövarjurändel Tšehhis Hovorčovice põhikoolis. Õpirände eesmärgiks oli õppijakesksete ja kaasavate õpetamisviiside, reflekteeriva õppimise ning interdistsiplinaarse lähenemise jälgimine. Kogemuse kaudu otsiti tuge ka õpetajate enesetõhususe kasvatamiseks, üldpädevuste arendamiseks ning kooli uue õppekava fookuste (sh digiõpe, HEV-tugi, CLIL ja STEAM) elluviimiseks. Käesolev analüüs on valminud osalejate õpilepingute ja refleksioonide põhjal. Kooli kodulehel saab lugeda pikemat ülevaadet õpirändest.

Peamised õpiväljundid ja nende seosed kooli Erasmus+ eesmärkidega

1. Õppija eneseregulatsioon ja üldpädevused

Õpirändel jälgitud meetodid toetasid tugevalt ennastjuhtivate õppijate kujunemist. Õpilased seadsid isiklikke eesmärgi, tegid refleksiooni ning said kaastagasisidet. Need kogemused aitasid õpetajatel leida uusi viise, kuidas toetada õppijate **õpipädevuse**, **eneseregulatsiooni** ja **allikakriitilise mõtlemise** arengut.

2. Kaasav ja usaldav klassikultuur

Tugev fookus oli **sotsiaalsel turvatundel**, positiivsel suhtlusel ning õpilaste kaasamisel – see toetas meie kooli eesmärki kujundada **motiveeritud, õppimisest rõõmu tundvaid õpilasi**. Märkimisväärne oli õpetaja autoriteedi ja usalduse vaheline tasakaal.

3. Teemapõhine, loov ja lõimitud õpe

Projektipõhine „Anderseni päev” ja interdistsiplinaarsed töötoad näitasid selgelt, kuidas saab lõimida loovust, loodusteadusi ja kirjandust. See toetab meie kooli **uue õppekava** eesmärki arendada **teemapõhist ja STEAM-lähenemist**.

4. HEV-tugi ja diferentseerimine

Kohalikus koolis olid igas klassis olemas **abiõpetajad HEV-õpilaste toetuseks**, mis võimaldas rahulikumat ja paindlikumat õppimist. See kogemus andis häid ideid süsteemse HEV-tugi- ja mentorstruktuuri arendamiseks ka meie koolis.

Tugevused ja lisandväärtused

- **Inspireeriv kogukondlik projektipäev**, kus lõimitud teemad ja loovus kohtusid sisulise õppega.
- **Selged reeglid ja käitumiskultuur**, mis võimaldas keskendunud ja rahuliku õhkkonda.

- **Õpetajate professionaalne areng** enesekindluse ja ideede tasandil – kõik osalejad tundsid, et said kinnitust oma metoodikate väärtusele ning avardasid vaadet.

Arengukohad ja tähelepanekud

- **Metoodikate katsetamisvõimalus oli piiratud**, mistõttu kogemus jäi rohkem vaatlavaks.
- **Digipädevuste rakendamise osakaal** oli pigem tagasihoidlik, mis küll andis võrdlusmomente, kuid piiras praktilisi õpikogemusi selles vallas.
- **Andekate õpilaste tempo ja arenguvajadus** jäi mõnevõrra tagaplaanile – väärtuslik arutelu edasiste eristamisvõimaluste üle.
- **Keelebarjäär mõjutas** mõnes kohas õpetajate vahetut suhtlust, kuid mitte üldist kogemuse kvaliteeti.

Mõju kooli arengule ja soovitused - mida ja kuidas on võimalik õpitust rakendada meie koolis?

Kogemused on juba leidnud tee õpetajate praktikasse:

- reflekteeriva õppimise töölehed ja eesmärgistamine;
- loovkirjutamise ja kirjanduse valiku kasutuselevõtt;
- interdistsiplinaarsete projektipäevade/teemapõhise õppe planeerimine

Õpirände kogemus kinnitas osalejatele, et Hovorčovice kooli õppimist toetav ja kaasav õpikeskkond on oma põhimõtelt sarnane Raatuse kooli väärtustega – keskmis on õppija heaolu, märkamine ja arvestamine. Samas pakkus nädal mitmeid värskeid ideid, kuidas neid põhimõtteid veelgi teadlikumalt rakendada.

Eret Rennig tõi välja, et kuigi kasutatud meetodid olid paljuski sarnased Eesti koolipraktikaga, innustas mitmete aeg-ajalt ununenud võttestiku taasnägemine neid uuesti kasutusele võtma. Ta soovitas projektipäevadel kavandada vähem, ent sisukamaid töötubasid, mis oleksid pikema kestvusega ja hõlmaksid mitut tegevust ja ainet. Eret väärtustas ka algklasside tundides nähtud struktureeritud refleksiooni ja vastastikust tagasisidet, kuigi tõdes, et individuaalse suulise tagasiside jagamine kogu klassi ees võib muutuda ajamahukaks ja killustunuks. Ta plaanib selle asemel suurendada iseseisva ja kirjaliku refleksiooni osakaalu. Samuti tõi ta esile vajaduse arendada rohkem koostööd eri kooliastmete vahel, näiteks 1.–9. klasside õpilaste koostegemisi.

Kersti Taul leidis inspiratsiooni sellest, kuidas liikumist oli lõimitud eri õpitegevustesse ning soovitas ka meie koolis rohkem usaldada õpilasi eesmärkide seadmisel, ülesannete lahendamisel ning väiksemahuliste tööde iseseisval või paaris hindamisel. See arendaks nii iseseisvust kui ka vastutustunnet.

Eneli Saar sai tugeva kinnituse, et positiivse klassiruumi teadlik kujundamine, rühmatöö, projektõppe ja reflektiivsete elementide abil, toetab õpilaste sisemist motivatsiooni ja vastutust. Tšehhis kogetu andis talle praktilisi tööriistu, kuidas edendada enesehindamise

oskust ja õppija autonoomiat. Eneli plaanib teadlikumalt kujundada oma tundides sellist õhkkonda, kus iga õppija saab seada ja hinnata isiklike arengueesmärged. Tema kogemused haakuvad tihedalt ka uue õppekava rõhuasetustega: teemapõhine õpe, avatud õpikeskkond ja õppija enesejuhtimine.

Ühiselt tõdeti, et Tšehhi koolis paistis silma rahulik tempo ja põhjalikkus, mis mõjus eriti toetavalt õpiraskustega õpilastele. Kuigi andekamatele võib selline tempo jääda aeglaseks, pakub see mõtteainet meie enda õppetöö tempode diferentseerimiseks. Lisaks avaldas muljet selge koolikultuur – näiteks ranged, ent mõistetavad reeglid (nt telefonide kasutamise osas), mida kõik järgisid, ning üldine vastastikune austus õpetajate ja õpilaste vahel.

Hariduspoliitilises plaanis laiemalt on muidugi väärt mõtte analüüsida ja arutada võimalusi assistendimudeli rakendamiseks Eestis, toetudes Tšehhi kogemusele.

Kokkuvõte

Kokkuvõttes andis õpiränne Hovorčovices osalejatele nii kinnitust senisele heale praktikale kui ka uusi rakenduslikke ideid, mille kaudu toetada veelgi teadlikumalt õppijate autonoomiat, refleksiooni, liikumisaktiivsust, koostöist õppimist ja hoolivat koolikultuuri.

Hovorčovice õpiränne kinnitas, et Raatuse kool liigub õiges suunas – õppijakeskselt, koostöiselt ja väärtustavalt. Õpiränne andis õpetajatele uusi ideid, aga ka sügava äratundmise, et pedagoogiline kvaliteet sünnib usaldusest, sihikindlusest ja kogukondlikust mõtteviisist. Kogemus rikastas nii professionaalselt kui isiklikult, pakkudes rahvusvahelist inspiratsiooni ja kinnitust õpetaja rolli tähendusele.